

Олександр Віталійович ПЕЛИПАС,
курсант 2-го курсу, гр. КП 931
факультету підготовки фахівців
для підрозділу кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:
професор кафедри кримінального процесу ФПФОДР
к.ю.н., доцент

Володимир Михайлович ФЕДЧЕНКО

ЩОДО ПИТАННЯ ПЕРЕГЛЯДУ СУДОВИХ РІШЕНЬ В АПЕЛЯЦІЙНОМУ ПОРЯДКУ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Формою реалізації судової влади є правосуддя, проте бувають випадки, коли суд допускає значних помилок під час здійснення судового провадження або виникають нововиявлені чи виключні обставини, в слід за чим, особа має повне право на оскарження судового рішення. Першим етапом оскарження справи є провадження в суді апеляційної інстанції. У той же час основна роль апеляційного суду полягає у виправленні помилок при розгляді справи судом першої інстанції, прийнятті законного та обґрунтованого рішення з цього питання, встановленні верховенства права та законності.

Питання перегляду судових рішень у кримінальному процесі яскраво висвітлено у працях таких вчених, як: Н.Р. Бобечка, В.М. Беднарської, І.І. Ємельянової, Є.Г. Коваленка, О.Ю. Костюченко, В.Т. Малярєнка, В.І. Сліпченка, В.І. Теремецького.

Насамперед, варто зазначити, що у кримінальному процесі існують наступні види перегляду судових рішень, відповідно до положень Кримінально – процесуального кодексу України (далі – КПК України), такі як:

1. Провадження в суді апеляційної інстанції (Глава 31).

2. Провадження в суді касаційної інстанції (Глава 32).

3. Провадження за нововиявленими або виключними обставинами (Глава 34)[1].

Розгляд судових справ апеляційного характеру дає можливість виправити помилки судів першої інстанції, забезпечити правильний та єдиний підхід до застосування правових норм та мати контрольньо-профілактичний характер. Таким чином, апеляційне провадження є самостійною стадією кримінального процесу, у якій суд на підставі апеляційної скарги перевіряє законність і обґрунтованість вироків, ухвал суду першої інстанції, а також, відповідно до КПК України, ухвал слідчого судді (ст. 395) [2, с. 530].

У відповідності до вимог, котрі передбачені у положеннях КПК України, суд першої інстанції не розглядає дану скаргу на відповідність вимогам, які до неї застосовуються. Згідно із ст. 398 КПК, якщо апеляційна скарга надійшла до суду апеляційної інстанції не пізніше наступного дня, то вона передається судді-доповідачу. Після отримання даної скарги на вирок чи ухвалу суду першої інстанції, суддя-доповідач протягом трьох днів перевіряє її на відповідність вимогам, що ставляться до апеляційної скарги, і за відсутності перешкод постановляє відповідну ухвалу – про відкриття провадження чи про залишення апеляційної скарги без руху, у якій зазначаються виявлені недоліки і встановлюються достатні строки для їх усунення[1].

Деякі вчені вважають, що позбавлення суду першої інстанції права розглядати скаргу на відповідність законодавству підвищує довіру тих, хто бере участь у справі, до рішення суду та самого суду, а також збільшує відповідальність суду першої інстанції. Ця процесуальна процедура унеможливорює діяльність суду, рішення якого оскаржується, вплинути на рішення апеляційного суду про прийняття або неприйняття апеляційної скарги та залишити її без заяви чи розгляду, оскільки призначати дату розгляду справи за

апеляцією та направляти повідомлення про це повинен апеляційний суд [3, с. 4; 4, с. 14].

Отже, перегляд судових рішень по кримінальних справах є однією з важливих гарантій здійснення правосуддя відповідно до вимог закону. Процедура розгляду апеляції, встановлена КПК України, усуває суб'єктивний фактор під час здійснення перевірки відповідності до законодавчих вимог у суді першої інстанції.

Перелік використаних джерел

1. Кримінальний процесуальний кодекс України № 4651-VI, від 13.04.2012, Редакція від 14.01.2021, URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>(дата звернення 05.06.2021)

2. Коваленко Є.Г., Маляренко В.Т. Кримінальний процес України: підручник 2-ге вид., перероб. і допов. / Є.Г. Коваленко, В.Т. Маляренко. Київ: ЮрінкомІнтер, 2008. 712 с.

3. Костюченко О.Ю. Апеляційне оскарження судових рішень у кримінальному процесі України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. : спец. 12.00.09 «Кримінальний процес і криміналістика; судова експертиза» / О.Ю. Костюченко; Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Київ, 2013. 18 с.

4. Коваль В.М. Апеляційні суди в Україні : становлення і розвиток : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук. : спец. 12.00.10 «Судоустрій, прокуратура та адвокатура» / В.М. Коваль ; Одеська національна юридична академія Міністерства освіти і науки України. Одеса, 2014. 19 с

Ян Сергійович ПЕРЕТЯТЬКО,
*курсант факультету підготовки
фахівців для підрозділів кримінальної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

*Науковий керівник:
старший викладач кафедри
кримінального процесу ФПФОДР*